

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Centrum Usług Społecznych
w Mniowie
w dniach 23, 25 i 30 września 2025 r.

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli, jej siedziba i adres, imię i nazwisko kierownika, z uwzględnieniem zmian zaistniałych w okresie objętym kontrolą.

Centrum Usług Społecznych w Mniowie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania między innymi zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 9 062 mieszkańców. CUS ma siedzibę przy ul. Centralnej 2, 26-080 Mniów, tel. 41 373-71-79. Centrum posiada własny Regon 290421981 i NIP 959-137-84-55. Dyrektorem CUS w Mniowie jest Pani Irena Skowron.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe członków zespołu inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w następującym składzie:

1. Katarzyna Wach, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 735/2025 z dnia 22 września 2025 r. – kierująca zespołem inspektorów.
2. Magdalena Pracon, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 736/2025 z dnia 22 września 2025 r.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli* pod pozycją 14/2025.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w jednostce podlegającej kontroli, z wymienieniem dni będących przerwami w kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w dniach 23, 25 i 30 września 2025 roku.

IV. Określenie zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą.

Zakres kontroli:

1. Struktura organizacyjna, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2025 r. do dnia kontroli.

V. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Ad 1. Struktura organizacyjna, kwalifikacje kadry

(art. 17 ust. 1 pkt 18, art. 110 ust. 11 i 12, art. 122 ustawy o pomocy społecznej).

Kontrolowana jednostka została utworzona na podstawie Uchwały Nr 18/1/92 Rady Gminy w Mniowie z dnia 30 marca 1992 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie. Od 1 kwietnia 2024 roku funkcjonuje na podstawie Uchwały Nr 473/LXX/2024 Rady Gminy Mniów z dnia 12 lutego 2024 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Centrum Usług Społecznych w Mniowie poprzez przekształcenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie oraz nadania jej statutu (Załącznik 1 – Ustalenia dotyczące sposobu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej). CUS działa w oparciu o:

- 1) Statut będący załącznikiem do Uchwały Nr 473/LXX/2024 Rady Gminy Mniów z dnia 12 lutego 2024 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Centrum Usług Społecznych w Mniowie poprzez przekształcenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie oraz nadania jej statutu.
- 2) Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2024 Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Mniowie z dnia 2 kwietnia 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Centrum Usług Społecznych w Mniowie.
- 3) Zarządzenie Nr 54/2024 Wójta Gminy Mniów z dnia 29 marca 2024 r. w sprawie udzielenia upoważnień w zakresie pomocy społecznej Dyrektorowi Centrum Usług Społecznych w Mniowie (w tym do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach).
- 4) Zarządzenie Nr 66/2024 Wójta Gminy Mniów z dnia 2 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa pracownikowi Centrum Usług Społecznych w Mniowie do wydawania decyzji administracyjnych.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub gotówką w kasie Banku Spółdzielczego.

Centrum Usług Społecznych ma swoją siedzibę na parterze nowo wyremontowanego, wolnostojącego budynku, będącego własnością Gminy. CUS posiada 8 pokoi, w tym 2 zajmują pracownicy socjalni. W budynku znajduje się również Punkt Obsługi Interesanta oraz sala konferencyjna, z której korzystają pracownicy do indywidualnych rozmów z klientami pomocy społecznej. Stwierdzić zatem należy, że warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W dniach kontroli w badanej jednostce w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 8 pracowników, w tym: Dyrektor CUS, Organizator Pomocy

Spółecznej, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, 2 pracowników socjalnych, 2 opiekunki środowiskowe. Ponadto 2 specjalistów świadczyło specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach umów zleceń (Załącznik 2 – Tabela dotycząca osób zatrudnionych w kontrolowanej jednostce, które realizują zadania z zakresu pomocy społecznej).

Dyrektor Centrum posiada kwalifikacje określone w art. 25 ust. 2 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, w tym wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej: ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej oraz 28-letni staż pracy w pomocy społecznej. Pracownicy socjalni oraz osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W celu zbadania zgodności poziomu zatrudnienia pracowników socjalnych z zapisami ustawy o pomocy społecznej wykorzystano następujący miernik:

liczba rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną przez liczbę pracowników socjalnych (wg etatów) na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących

$$182/4 = 45,5$$

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej: w Centrum zatrudnionych jest 4 pracowników socjalnych na pełny etat i na jednego pracownika socjalnego przypada 45 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214).

1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

- 1) *opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mniów na lata 2024 – 2034 została przyjęta Uchwała Nr 470/LXIX/2024 Rady Gminy Mniów z dnia 22 stycznia 2024 r. Ustalono, że niniejszy dokument zawiera wszystkie elementy określone w art. 16b ustawy o pomocy społecznej.

2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej

Według art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej ocena zasobów pomocy społecznej jest przedstawiana radzie gminy do 30 kwietnia za rok poprzedni. W badanym okresie ocena zasobów pomocy społecznej została przedłożona Radzie Gminy w ustawowym terminie. Dokument opracowano zgodnie z zapisami ustawy.

3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym

Ustalono, że w 2025 r. odpłatność za udzielanie schronienia regulowała Uchwała Nr 466/LXIX/2024 Rady Gminy Mniów z dnia 22 stycznia 2024 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach treningowych, wspomaganych oraz ośrodkach wsparcia z wyłączeniem ośrodków wsparcia typu klub seniora. Umowa na udzielanie tymczasowego schronienia zawierana jest na okres jednego roku i podlega corocznemu przedłużaniu z Akademią Innowacji Społecznych w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Stąporkowie.

W okresie od 01.01.2025 r. do dnia kontroli, tj. do dnia 23.09.2025 r. nie udzielano pomocy w ww. formie ze względu na brak wniosków.

4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

W roku 2025 do dnia kontroli zasiłek okresowy przyznano i wypłacono 21 osobom, najczęściej z powodu bezrobocia oraz długotrwałej i ciężkiej choroby. Wysokość wypłacanych świadczeń była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej. Kontroli poddano dokumentację wybranych osób objętych pomocą na mocy decyzji: CUS.5101.29.2025; CUS.5101.37.2025; CUS.5101.28.2025; CUS.5101.34.2025; CUS.5101.10.2025. W postanowieniach decyzji prawidłowo podawano: wysokość przyznanej pomocy, okres na jaki jej udzielono, z jakiego powodu. Sposób i termin wypłaty określono w uzasadnieniu decyzji.

5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych jako zadanie własne oraz zasiłków celowych w ramach rządowego programu „Posilek w szkole i w domu”

W badanym okresie zasiłki celowe jako zadanie własne gminy wypłacono 15 osobom. Pomoc przyznawano w szczególności na pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia, zakup opału/ogrzewania. Sprawdzono wybrane akta o numerach decyzji: CUS.5102.13.2025; CUS.5102.11.2025; CUS.5102.17.2025; CUS.5102.18.2025; CUS.5102.19.2025. W postanowieniach decyzji prawidłowo określano: wysokość przyznanej pomocy, miesiąc oraz cel na jaki udzielono świadczenia. Sposób i termin wypłaty określono w uzasadnieniu decyzji.

W celu realizacji rządowego programu „Posilek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 podjęto Uchwałę Nr 437/LXV/2023 Rady Gminy Mniów z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia przez osoby objęte rządowym programem „Posilek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Z zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w ramach rządowego programu „Posilek w szkole i w domu” w 2025 roku do dnia kontroli skorzystało 76 osób. Sprawdzono losowo wybrane akta o numerach decyzji: CUS.PR.5102.95.2025; CUS.PR.5102.118.2025; CUS.PR.5102.134.2025; CUS.PR.5102.48.2025; CUS.PR.5102.121.2025. W postanowieniach decyzji określano okres, w którym przyznaje się pomoc, np. od 1 lipca 2025 r. do 30 września 2025 r. bez wskazania miesięcznych transz, co należy uznać za nieprawidłowe. Ponadto brak informacji, że świadczenie ma charakter zasiłku celowego. Sposób i termin wypłaty określono w uzasadnieniu decyzji.

6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

W roku 2025 do dnia kontroli pomocy udzielono 3 rodzinom poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych: pożaru i huraganu. Sprawdzono akta o numerach decyzji: CUS.5105.1.2025; CUS.5105.2.2025; CUS.5105.3.2025. W postanowieniach decyzji prawidłowo określano: wysokość przyznanej pomocy, cel na jaki udzielono świadczenia i za jaki miesiąc oraz że pomoc ma charakter jednorazowy. Sposób i termin wypłaty wskazano w uzasadnieniu decyzji.

7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Ww. świadczenia w okresie objętym kontrolą nie były przyznawane z powodu braku wniosków.

8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego

W okresie objętym kontrolą nie były przyznawane zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego.

9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem

Ww. świadczenia w okresie objętym kontrolą nie były przyznawane z powodu braku wniosków.

10) praca socjalna

Pracownicy socjalni podejmowali szereg działań mających na celu udzielanie wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Podjęte czynności obejmowały zarówno pracę bezpośrednią z klientem, jak i współpracę z instytucjami oraz organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. Do najważniejszych działań należało: diagnozowanie sytuacji osób i rodzin – przeprowadzano wywiady środowiskowe, analizowano sytuację bytową, zdrowotną i społeczną podopiecznych, określano źródła problemów oraz możliwości ich rozwiązania; aktywizacja społeczno-zawodowa – kierowano osoby bezrobotne do urzędów pracy, motywowano do podjęcia zatrudnienia; wsparcie rodzin i dzieci – prowadzono rozmowy wspierające z rodzicami, monitorowano sytuację wychowawczą i bytową dzieci, podejmowano interwencje w przypadku podejrzenia przemocy domowej, współpracowano ze szkołami oraz kuratorami sądowymi; współpraca ze środowiskiem lokalnym – utrzymywano kontakt z instytucjami oświatowymi, służbą zdrowia, policją, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz osób potrzebujących. Wsparciem w postaci pracy socjalnej ogółem objęto 182 rodziny, z czego 32 rodziny korzystały wyłącznie z tej formy pomocy. Od stycznia 2025 do dnia kontroli podpisano 6 kontraktów socjalnych, które stanowią narzędzie wspólnego planowania działań na rzecz poprawy sytuacji życiowej klientów oraz wzmacniania ich aktywności i samodzielności. Należy uznać, że pracownicy socjalni wykorzystują kontrakt socjalny w pracy z klientami pomocy społecznej.

11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także świadczenie całodobowych usług opiekuńczych i bytowych w formie rodzinnych domów pomocy

Warunki przyznawania i odpłatności za usługi reguluje Uchwała Nr 448/LXVII/2023 Rady Gminy Mniów z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania oraz w sprawie katalogu osób, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający, a także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług. Ponadto obowiązuje Zarządzenie nr 205/2024 Wójta Gminy Mniów z dnia 31 grudnia 2024 r. w sprawie zatwierdzenia kwoty stanowiącej podstawę do ustalenia odpłatności za jedną godzinę usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez CUS w Mniowie na 2025 r. Zgodnie z ww. Zarządzeniem koszt 1 godziny usług opiekuńczych w 2025 r. wynosi 20,00 zł.

W 2025 roku do dnia kontroli usługi opiekuńcze przyznano 24 osobom. Pomoc świadczą 2 opiekunki zatrudnione na umowę o pracę. Usługi opiekuńcze były zindywidualizowane, obejmowały pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych oraz potrzeb higieniczno-sanitarnych np.: robienie zakupów, utrzymanie czystości w mieszkaniu czy bezpośrednim otoczeniu klienta, przygotowywanie posiłków, zamawianie wizyt lekarskich. Sprawdzono losowo wybrane akta o numerach decyzji: CUS.5122.22.2025; CUS.5122.9.2025; CUS.5122.17.2025; CUS.5122.4.2025; CUS.5122.13.2025. W postanowieniu decyzji prawidłowo podano następujące informacje: okres, na jaki przyznano wsparcie, dni tygodnia, ilość godzin dziennie, pełny koszt 1 godziny, procentową i kwotową odpłatność za 1 godzinę usług, kto świadczy usługi, sposób i termin płatności oraz że pomoc jest świadczona w ramach programu Opieka 75+. Szczegółowy zakres usług stanowi załącznik do decyzji pn. „Indywidualny zakres usług opiekuńczych”.

W badanym okresie nie przyznano specjalistycznych usług opiekuńczych, ze względu na brak wniosków.

Na terenie Gminy nie działają rodzinne domy pomocy.

12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych

Na terenie Gminy nie ma mieszkań treningowych ani wspomaganych. Nie wpływały również wnioski o taką formę pomocy.

13) dożywianie dzieci, w tym w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

Gmina wydała Uchwałę Nr 437/LXV/2023 Rady Gminy Mniów z dnia 6 listopada 2023 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia przez osoby objęte rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028. W 2025 r. CUS decyzją administracyjną przyznało pomoc w formie jednego gorącego posiłku dla 86 uczniów. Ponadto zgodnie z Uchwałą Nr 467/LXIX/2024 Rady Gminy Mniów z dnia 22 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego Gminy Mniów „Gorący posiłek" na lata 2024-2028 przyznano pomoc w formie posiłku na wniosek dyrektora placówki dla 12 uczniów. Dożywianie na terenie Gminy w badanym okresie było prowadzone w 7 placówkach oświatowych, koszt posiłku wynosił od 4 zł do 12 zł. Dożywianie poza terenem Gminy było prowadzone w 4 placówkach, a koszt posiłku wynosił od 3 zł do 10 zł. Pozytywnym jest fakt, że dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami programu „Posiłek w szkole i w domu”. Sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o nr: CUS.5113.80.2025; CUS.5113.63.2025; CUS.5113.74.2025; CUS.5113.67.2025; CUS.5113.73.2025. W postanowieniach decyzji prawidłowo określano: kto jest świadczeniobiorcą, na jaki okres przyznano posiłki, miejsce ich wydawania oraz cenę jednostkową pomocy. Decyzje przyznające posiłek w szkole wydawane były w sposób właściwy, czyli w ramach roku budżetowego.

14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym

W 2025 r. obowiązywała Uchwała Nr 11/XXXVI/09 Rady Gminy w Mniowie z dnia 20 marca 2009 r. w sprawie sposobu sprawowania pogrzebu, zmieniona Uchwałą Nr 391/LVII/2023 Rady Gminy Mniów z dnia 22 marca 2023 r. W okresie od 1 stycznia 2025 r. do dnia kontroli, tj. 23 września 2025 r., nie udzielano pomocy w formie sprawienia pogrzebu, ponieważ nie wpłynął żaden wniosek o wsparcie w tej formie.

15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

Z informacji przekazanych przez Dyrektora CUS wynika, że na dzień kontroli w DPS-ach przebywało 14 osób, w tym 3 osobom wydano decyzje kierujące do placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku (Załącznik nr 3 – Wykaz osób przebywających w DPS i PCO).

Sprawdzono akta osoby skierowanej w bieżącym roku o numerze decyzji CUS.5120.3.2025. W postanowieniu decyzji wskazano placówkę zapewniającą całodobową opiekę, do której skierowano osobę i na jaki okres, a w uzasadnieniu podano, że wnioskodawca nie ma dochodu zatem całość opłaty za pobyt ponosi Gmina. Stwierdzić należy, że decyzja została wydana z rażącym naruszeniem prawa, ponieważ: 1) wniosek dotyczył skierowania osoby do domu pomocy społecznej; 2) w podstawie prawnej, postanowieniu i uzasadnieniu decyzji jednostka powoływała się na przepisy ustawy o pomocy społecznej dotyczące domów pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej nie przewiduje możliwości kierowania przez ośrodki pomocy społecznej/centra usług społecznych osób do placówek zapewniających całodobową opiekę – ani art. 17 i 18 mówiące o zadaniach gminy, ani art. 36 określający katalog świadczeń z pomocy społecznej nie dają OPS/CUS delegacji do takiego działania. Pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku reguluje art. 68a pkt 1 lit. a ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym podmiot prowadzący placówkę jest obowiązany prowadzić szczegółową dokumentację osób przebywających w placówce, zawierającą umowę o świadczenie usług w placówce, czyli umowę z osobą przebywającą w placówce a nie z OPS/CUS.

16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

W okresie od 01.01.2025 r. do dnia kontroli, tj. do dnia 23.09.2025 r. nie udzielano pomocy z powodu trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, ponieważ nie wpłynął żaden wniosek o wsparcie w tej formie.

17) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

W 2025 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano i wypłacono 50 osobom, w tym 47 osobom samotnym. Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr: CUS.5100.7.2025; CUS.5100.30.2025; CUS.5100.29.2025; CUS.5100.11.2025; CUS.5100.3.2025. W postanowieniach decyzji prawidłowo podawano: wysokość przyznanej pomocy i okres na jaki jej udzielono. Sposób i termin wypłaty świadczenia określono

w uzasadnieniu decyzji. Informacja o tym, że zasiłkobiorca w okresie pobierania zasiłku stałego będzie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym jest przesyłana odrębnym pismem. Zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

18) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

W okresie od 01.01.2025 r. do dnia kontroli składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających zasiłek stały są opłacane za 44 osoby. Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Zadania własne gminy:

1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych

W 2025 r. do dnia kontroli pomocą w formie specjalnego zasiłku celowego objęto 21 osób. Pomoc przyznawano w szczególności na pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia. Sprawdzono losowo wybrane akta o numerach decyzji: CUS.S.5102.26.2025; CUS.S.5102.31.2025; CUS.S.5102.4.2025; CUS.S.5102.8.2025; CUS.S.5102.27.2025. W postanowieniach decyzji prawidłowo określano: wysokość przyznanej pomocy, cel na jaki udzielono świadczenia i za jaki miesiąc. Sposób i termin wypłaty określono w uzasadnieniu decyzji.

2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze

Zadanie nie było realizowane ze względu na brak potrzeb.

3) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich

Warunki przyznawania i odpłatności za usługi reguluje Uchwała Nr 448/LXVII/2023 Rady Gminy Mniów z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania oraz w sprawie katalogu osób, dla których wsparcie w postaci

usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający, a także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług. Ponadto obowiązuje Zarządzenie nr 205/2024 Wójta Gminy Mniów z dnia 31 grudnia 2024 r. w sprawie zatwierdzenia kwoty stanowiącej podstawę do ustalenia odpłatności za jedną godzinę usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez CUS w Mniowie na 2025 r. Zgodnie z ww. Zarządzeniem koszt 1 godziny usług sąsiedzkich w 2025 r. wynosi 36,00 zł. W badanym okresie pomoc przyznano 5 osobom. Usługi świadczył 4 osoby.

Sprawdzono losowo wybrane akta o numerach decyzji: CUS.SDZ.5122.5.2025; CUS.SDZ.5122.6.2025; CUS.SDZ.5122.4.2025. W postanowieniu decyzji prawidłowo podano następujące informacje: okres, na jaki przyznano wsparcie, dni tygodnia, ilość godzin dziennie, pełny koszt 1 godziny, procentową i kwotową odpłatność za 1 godzinę usług, kto świadczy usługi, sposób i termin płatności. Szczegółowy zakres usług stanowi załącznik do decyzji pn. „Indywidualny zakres usług opiekuńczych”.

4) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki

Gmina nie prowadzi domów pomocy społecznej. Osoby wymagające skierowania do DPS są umieszczane w placówkach prowadzonych poza terenem Gminy.

Na terenie Gminy funkcjonuje Klub Senior+, w którym wsparciem objęto 17 osób.

5) opracowanie i realizacja projektów socjalnych

Nie realizowano zadania.

6) przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej

Zadanie nie było realizowane ze względu na brak potrzeb.

7) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych

Centrum Usług Społecznych w Mniowie powstało w ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Projekt ten otwiera nowe możliwości dla mieszkańców, oferując im dostęp do kompleksowego wsparcia i usług, które mogą znacząco poprawić ich codzienne życie, są to następujące usługi:

- usługi społeczne wspierające dla rodzin: treningi dla rodziców, wsparcie dla dzieci i młodzieży; wsparcie dla dzieci i młodzieży podczas treningu rodziców; warsztaty dla rodzin „Twórcze spędzanie czasu wolnego”; indywidualne wsparcie specjalistyczne dla rodzin; półkolonie;
- usługi zdrowotne w zakresie: profilaktyki i wady postawy; pakiet badań przesiewowych wraz z terapią widzenia; diagnostyka audiologiczna; diagnostyka dietetyczna;
- usługi wspierające: rehabilitacyjne; pielęgnacyjne, w tym: kosmetyczka, fryzjer;
- usługi dla opiekunów faktycznych: wsparcie opiekuna faktycznego w miejscu opieki; warsztaty i zabiegi relaksacyjne dla opiekunów faktycznych; opieka podopiecznych podczas realizacji usługi wytnieniowej dla opiekunów.

Centrum Usług Społecznych od 2024 roku realizuje projekt pn.: Tworzenie Lokalnych Systemów Wsparcia dla Seniorów razem z 19 gminami powiatu kieleckiego. Zadanie ma na celu podniesienie uczestnictwa seniorów 60+ we wszystkich aspektach życia społecznego i rozwój form wsparcia środowiskowego, dzięki następującym usługom:

- zdrowotne w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jak: opieka długoterminowa pielęgniarstwa, fizjoterapia/rehabilitacja, psycholog/psychoterapeuta lub pomocy terapeutycznej m.in. światłoterapia, muzykoterapia, akupunktura, ziołolecznictwo, masaże kliniczne, kąpiele lecznicze;
- społeczne: usługi asystenckie dla osób starszych, w tym z niepełnosprawnościami, opieka wytnienia dla opiekuna seniora,
- wspierające: fryzjer/ kosmetyczka, taksówka dla seniora, złota rączka, wizyty seniorów w obiektach kultury i sztuki, udział w wydarzeniach integracyjnych np. Senior w plenerze, Świętokrzyskie spotkanie senioralne.

8) *współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*

W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w każdy poniedziałek pracownicy CUS generują ze strony <https://oferty.praca.gov.pl> oferty pracy, które zostają wydrukowane i są dostępne w sekretariacie oraz w pokojach pracowników socjalnych. Dzięki temu pracownicy socjalni na bieżąco informują osoby zainteresowane o ofertach pracy zarówno w trakcie rozmów w siedzibie CUS, jak i przeprowadzając wywiady środowiskowe w miejscu

zamieszkania klienta pomocy społecznej. Ponadto CUS zatrudnia w ramach prac interwencyjnych opiekunkę oraz stażystę do wykonywania prac biurowych.

3. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej:

1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2025 r. do dnia kontroli pomoc przyznano 7 osobom. Usługi wykonują 2 specjaliści z zakresu: logopedii i integracji sensorycznej, zatrudnieni na podstawie umów zleceń. Koszt 1 godziny usług został określony Zarządzeniem Nr 49/2024 Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Mniowie z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie ustalenia kwoty stanowiącej podstawę do naliczenia odpłatności za jedną godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych przez Centrum Usług Społecznych w Mniowie na rok 2025. Koszt usług wynosił: logopedia – 150,00 zł i integracja sensoryczna – 130,00 zł. Sprawdzono akta o numerach decyzji: CUS.S.5122.5.2025; CUS.S.5122.6.2025; CUS.S.5122.3.2025; CUS.S.5122.4.2025; CUS.S.5122.2.2025. W postanowieniach decyzji prawidłowo wskazano: okres, na jaki przyznano wsparcie, typ usług, ilość godzin miesięcznie, pełny koszt 1 godziny oraz procentową i kwotową odpłatność za 1 godzinę usług, kto świadczy usługi, sposób i termin płatności.

2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłóską żywiołową lub ekologiczną

Zadanie nie było realizowane ze względu na brak potrzeb.

3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2025 r. do Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Mniowie skierowano 28 osób. Ośrodek jest prowadzony przez Caritas Diecezji Kieleckiej i przeznaczony dla osób pełnoletnich z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnością intelektualną.

4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

CUS realizował następujące programy rządowe:

- „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego edycja 2025 – pomoc otrzymało 68 osób;
- „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego edycja 2025 – wsparciem objęto 23 opiekunów;
- Opieka 75+, wsparcia udzielono 6 osobom;
- „Korpus Wsparcia Seniorów” edycja 2025 – pomocą objęto 20 osób.

5) *przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a*
Zadanie nie było realizowane ze względu na brak potrzeb.

6) *przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
Zadanie nie było realizowane ze względu na brak potrzeb.

7) *wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki*
Zadanie nie było realizowane ze względu na brak potrzeb.

Podsumowując, pozytywnie oceniono następujące aspekty działalności jednostki:

Warunki lokalowe Centrum dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Dyrektor Centrum posiada kwalifikacje określone w art. 25 ust. 2 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, w tym wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Pracownicy socjalni oraz osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej: w Ośrodku zatrudnionych jest 4 pracowników socjalnych na pełny etat i na jednego pracownika socjalnego przypada 45 środowisk objętych pracą socjalną.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji CUS, jest długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: oświadczenia klienta o dochodach, oświadczenia o stanie majątkowym, odcinki rent/emerytur, zaświadczenia z ZUS, decyzje KRUS, raport z systemu PUP, klauzula RODO, orzeczenia o niepełnosprawności, faktury za leki, karty leczenia szpitalnego, zaświadczenia z placówek oświatowych i ochrony zdrowia odnośnie braku prowadzenia terapii lub niewystarczającej ilości godzin.

Wnioski o przyznanie pomocy opatrzone są pieczęcią z datą wpływu, kopie dokumentów – za zgodność z oryginałem, wywiady środowiskowe zawierają podpis i pieczętę pracownika socjalnego oraz podpis klienta.

Informacja o tym, że zasiłkobiorca w okresie pobierania zasiłku stałego będzie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym jest przesyłana odrębnym pismem.

Pracownicy socjalni wykorzystują kontrakt socjalny w pracy z klientami pomocy społecznej.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych przywołano prawidłowe przepisy oraz aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2024 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta dla Dyrektora CUS lub pracownika CUS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Dodatkowo w decyzjach dotyczących dożywiania przywołano Uchwałę Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 i Uchwałę Rady Gminy w sprawie podniesienia kryterium dochodowego.

W sprawdzonych decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował, że decyzjom, których termin realizacji przypadał przed dniem ich uprawomocnienia się, w sposób prawidłowy informowano stronę o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności: w podstawie prawnej przywołano art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informowano, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu zastosowano zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Uzasadnienia zawierały szczegółowe informacje o sytuacji faktycznej i prawnej osoby lub rodziny wnioskującej o pomoc, mające wpływ na formę i wysokość przyznanych świadczeń lub usług.

W pouczeniu decyzji strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.

Decyzje przyznające posiłek dla dzieci w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wydawane były w sposób właściwy, czyli w ramach roku budżetowego.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

VI. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą **ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.**

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. Kontrolowana jednostka trzem osobom wydała decyzje kierujące do placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Sprawdzono akta osoby skierowanej w bieżącym roku. Decyzja została wydana z rażącym naruszeniem prawa, ponieważ: 1) wniosek dotyczył skierowania osoby do domu pomocy społecznej; 2) w podstawie prawnej, postanowieniu i uzasadnieniu decyzji jednostka powoływała się na przepisy ustawy o pomocy społecznej dotyczące domów pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej nie przewiduje możliwości kierowania przez ośrodki pomocy społecznej/centra usług społecznych osób do placówek zapewniających całodobową opiekę – ani art. 17 i 18 mówiące o zadaniach gminy, ani art. 36 określający katalog świadczeń z pomocy społecznej nie dają OPS/CUS delegacji do takiego działania. Pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku reguluje art. 68a pkt 1 lit. a ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym podmiot prowadzący placówkę jest obowiązany prowadzić szczegółową dokumentację osób przebywających w placówce, zawierającą umowę o świadczenie usług w placówce, czyli umowę z osobą przebywającą w placówce a nie z OPS/CUS.
2. W postanowieniach decyzji na zasiłki celowe z programu „Posiłek w szkole i w domu” określano okres, w którym przyznaje się pomoc, np. od 1 lipca 2025 roku do 30 września 2025 roku bez wskazania miesięcznych transz. Ponadto brak informacji, że świadczenie ma charakter zasiłku celowego.
3. Do akt spraw nie zostały dołączone adnotacje dotyczące mediacji, co jest niezgodne z art. 96a ust. 1b k.p.a.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu.

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Ustalenia dotyczące sposobu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.
2. Tabela dotycząca osób zatrudnionych w kontrolowanej jednostce, które realizują zadania z zakresu pomocy społecznej.
3. Wykaz osób przebywających w DPS i PCO.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Wach
2. Magdalena Pracon

Kielce, dnia 24 listopada 2025 r.

Ze strony kontrolowanej:

**Centrum Usług Społecznych
w Mielnie**
mgr Irena Skowron

08.12.2025 Data i podpis

zafasowatam 812
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Katarzyna Skórska

ŚWIĘTOKRZYSKI

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
ul. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce